

Аналітична довідка щодо дотримання професійними учасниками ринку цінних паперів, що здійснюють депозитарну та клірингову діяльність пруденційних нормативів. Грудень 2016 року

Професійні учасники ринку цінних паперів, що здійснюють депозитарну та клірингову діяльність, відповідно до Положення щодо пруденційних нормативів професійної діяльності на фондовому ринку та вимог до системи управління ризиками, затвердженого рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку (далі – Комісія) від 01.10.15 р. № 1597 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 28 жовтня 2015 р. за №1311/27756 (далі – Положення), здійснюють розрахунок пруденційних нормативів та щомісячно подають до Комісії довідку про дотримання пруденційних нормативів.

Дана аналітична довідка є узагальненим оглядом наявної в Комісії інформації щодо розрахунку пруденційних нормативів, наданої депозитарними установами, Центральним депозитарієм цінних паперів та особою, яка провадить клірингову діяльність, відповідно до нормативно-правових актів Комісії.

АНАЛІЗ ДОТРИМАННЯ ПРУДЕНЦІЙНИХ НОРМАТИВІВ ДЕПОЗИТАРНИМИ УСТАНОВАМИ

Адміністративні дані щодо дотримання пруденційних нормативів у грудні 2016 року надано 47 депозитарними установами.

Для вимірювання та оцінки ризиків у своїй діяльності депозитарні установи використовують такі показники:

- норматив достатності власних коштів;
- коефіцієнт покриття операційного ризику.

НОРМАТИВ ДОСТАТНОСТІ ВЛАСНИХ КОШТІВ

Норматив достатності власних коштів є показником, який відображає наявність у депозитарної установи достатнього капіталу для покриття її фіксованих накладних витрат протягом трьох місяців у випадку відсутності доходів протягом цього часу. Розраховується даний показник як відношення розміру власних коштів до величини, що становить 25% від фіксованих накладних витрат установи за попередній фінансовий рік.

Даний показник має становити не менше 1.

Розподіл установ за розміром нормативу достатності власних коштів станом на кінець звітного місяця за результатами аналізу поданих до Комісії адміністративних даних наведено на рис. 1 та 2.

Норматив достатності власних коштів відповідає встановленим вимогам і становить 1 та більше у 42 (91,30 %) депозитарних установах. Не дотримується вимог щодо нормативу достатності власних коштів 4 (8,70%) зазначені суб'єкти.

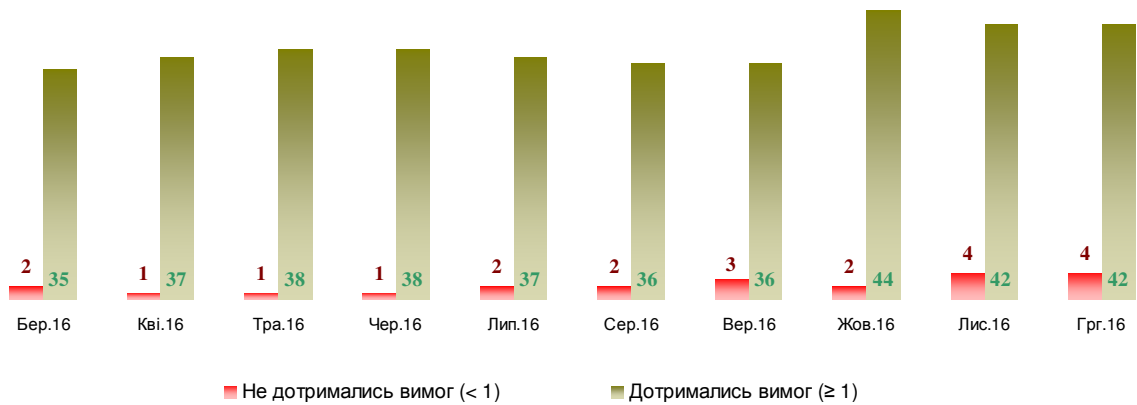

Рис. 1. Розподіл кількості установ за розміром нормативу достатності власних коштів

На рис. 2 представлено перелік чинників, що впливають на зменшення власних коштів депозитарних установ, які мають відхилення нормативу достатності власних коштів. Як бачимо, основною причиною недотримання вимог щодо розміру власних коштів є непокриті збитки на початок звітної року.

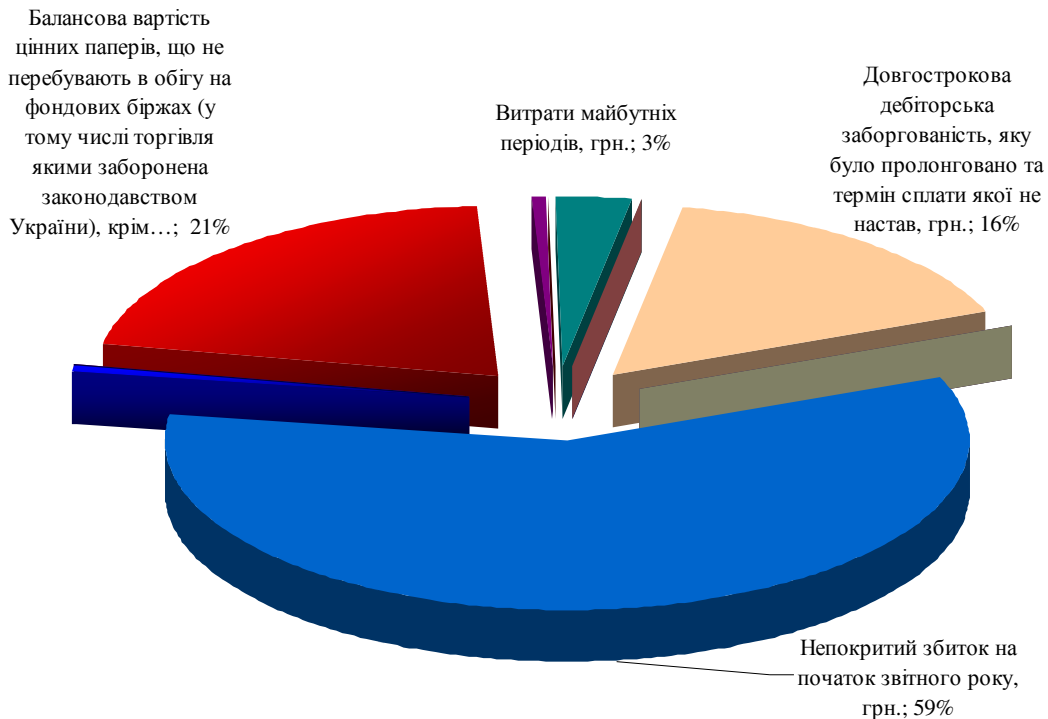

Рис. 2. Структура складових розрахунку, які негативно впливають на розмір власних коштів на останній день грудня 2016 року

На рис. 3 представлено структуру чинників, що впливають на зменшення власних коштів депозитарних установ (у середньому за всіма депозитарними установами)

Як бачимо з наведеної діаграми, найбільш впливовими є:

- балансова вартість цінних паперів, що не перебувають в обігу на фондових біржах (у тому числі торгівля якими заборонена законодавством України);
- непокритий збиток на початок звітної періоду;

- довгострокова дебіторська заборгованість, яку було пролонговано та термін сплати якої не настав;

- фінансові інвестиції у статутний капітал підприємств (крім ПАТ), у разі, якщо загальна сума таких інвестицій перевищує 15% статутного капіталу установи (капітал зменшується на суму такого перевищення).

Рис. 3. Структура складових розрахунку, які негативно впливають на розмір власних коштів ДУ (у середньому за всіма ДУ)

На рис.4 наведено діапазон розміру власних коштів за кожною депозитарною установою станом на останній день грудня 2016 року у порівнянні з останнім днем попереднього місяця (дані у графіку відображені в тис. грн.).

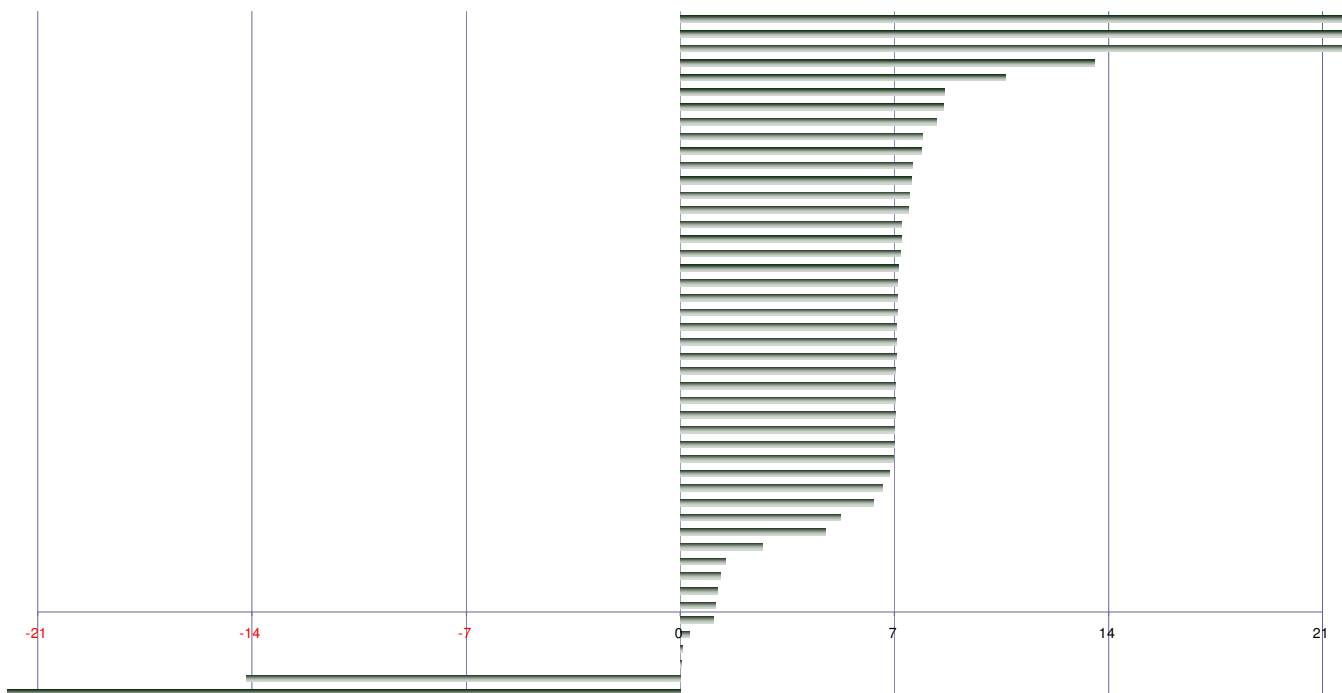

Рис. 4. Діапазон розміру власних коштів станом на кінець грудня 2016 року

КОЕФІЦІЄНТ ПОКРИТТЯ ОПЕРАЦІЙНОГО РИЗИКУ ДЕПОЗИТАРНИХ УСТАНОВ

Коефіцієнт покриття операційного ризику відображає здатність депозитарної установи забезпечувати покриття своїх операційних ризиків власними коштами на рівні 15% від її середньорічного позитивного нетто-доходу за 3 попередні фінансові роки.

Коефіцієнт покриття операційного ризику розраховується як відношення розміру власних коштів установи до величини її операційного ризику.

Нормативне значення коефіцієнта покриття операційного ризику для депозитарних установ становить не менше 0,75.

На рис. 5 наводимо інформацію щодо кількості депозитарних установ, які дотримуються або не дотримуються вимог, встановлених до коефіцієнту покриття операційного ризику.

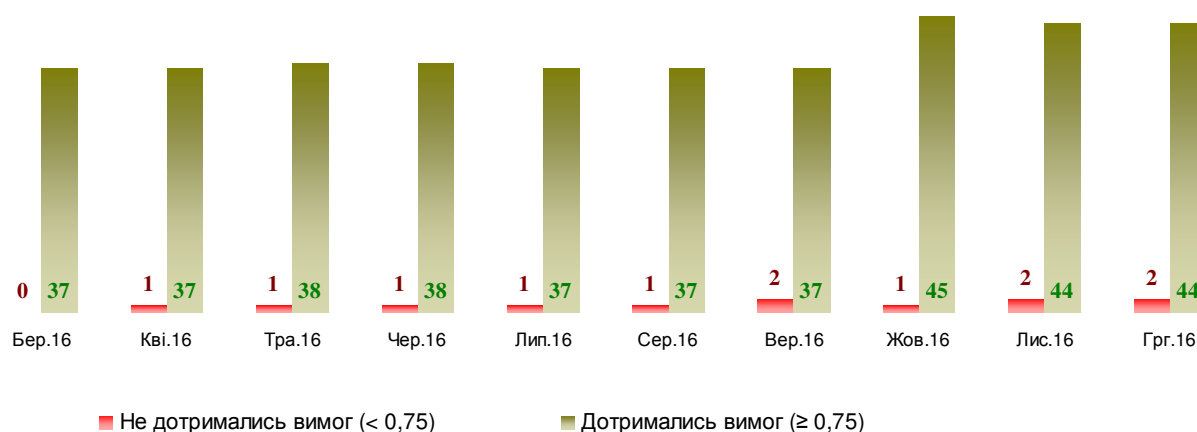

Рис. 5. Інформація щодо кількості депозитарних установ, які дотримались чи не дотримались вимог щодо розміру коефіцієнту покриття операційного ризику

За результатами аналізу адміністративних даних, наданих депозитарними установами, у грудні 2016 року порушення коефіцієнту покриття операційного ризику спостерігається у 2 депозитарних установ. Дані суб'єкти також мають недостатнє значення коефіцієнта достатності власних коштів.

АНАЛІЗ ДОТРИМАННЯ ВИМОГ ЩОДО НОРМАТИВУ ДОСТАТНОСТІ ВЛАСНИХ КОШТІВ ТА КОЕФІЦІЄНТУ ПОКРИТТЯ ОПЕРАЦІЙНОГО РИЗИКУ ЦЕНТРАЛЬНИМ ДЕПОЗИТАРІЄМ ЦІННИХ ПАПЕРІВ

Статус Центрального депозитарію цінних паперів в Україні має ПАТ «Національний депозитарій України» (далі – ПАТ «НДУ»).

Для вимірювання та оцінки ризиків депозитарної діяльності ПАТ «НДУ» використовуються:

- нормативу достатності власних коштів;
- коефіцієнт покриття операційного ризику.

ПАТ «НДУ» відповідає встановленим вимогам Положення щодо **нормативу достатності власних коштів** (значення показника має становити ≥ 1) та станом на останній день звітного періоду показник становив 22,72.

На рис. 6 наведено інформацію щодо значення нормативу достатності власних коштів на останній день звітного періоду.

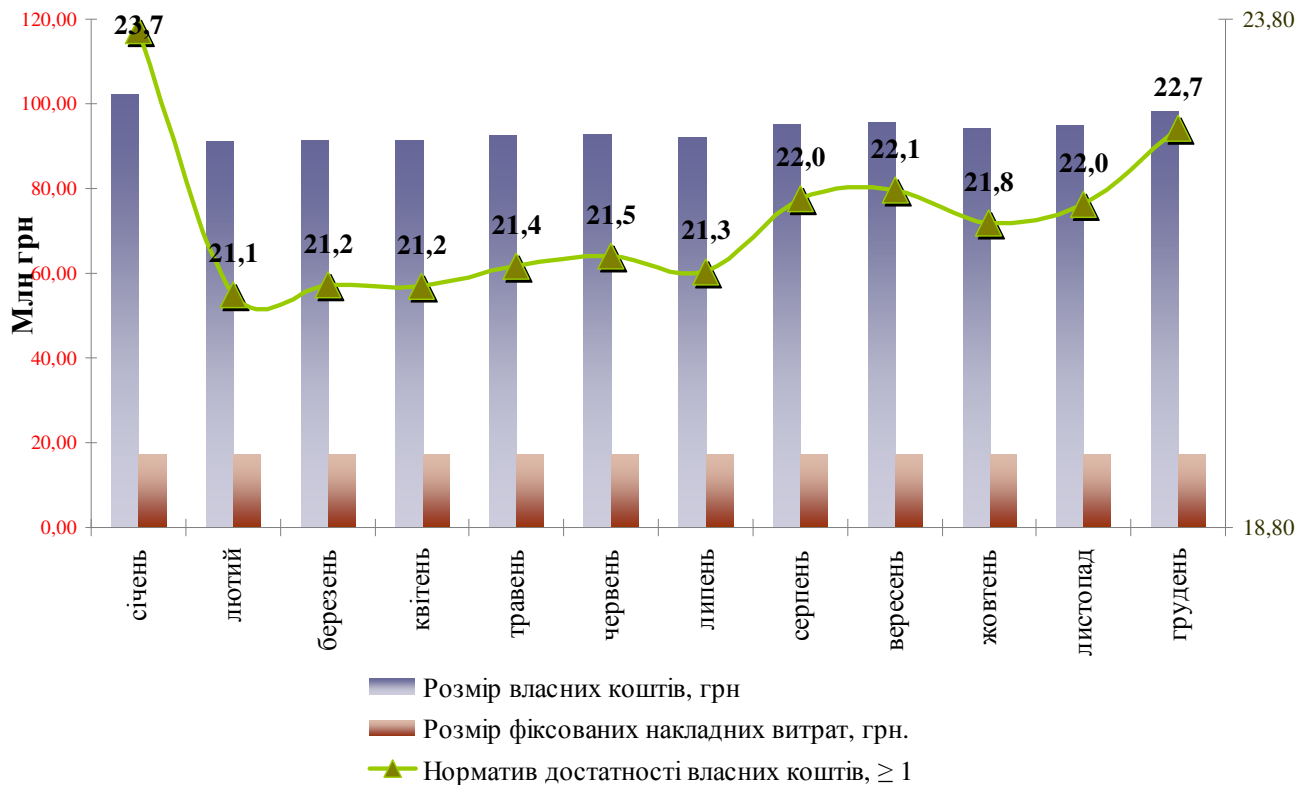

Рис. 6. Значення нормативу достатності власних коштів та складових його розрахунку за грудень 2016 року

Коефіцієнт покриття операційного ризику ПАТ «НДУ» також відповідає встановленим вимогам Положення (значення показника має становити ≥ 1) та станом на останній день звітного періоду становив 31,10.

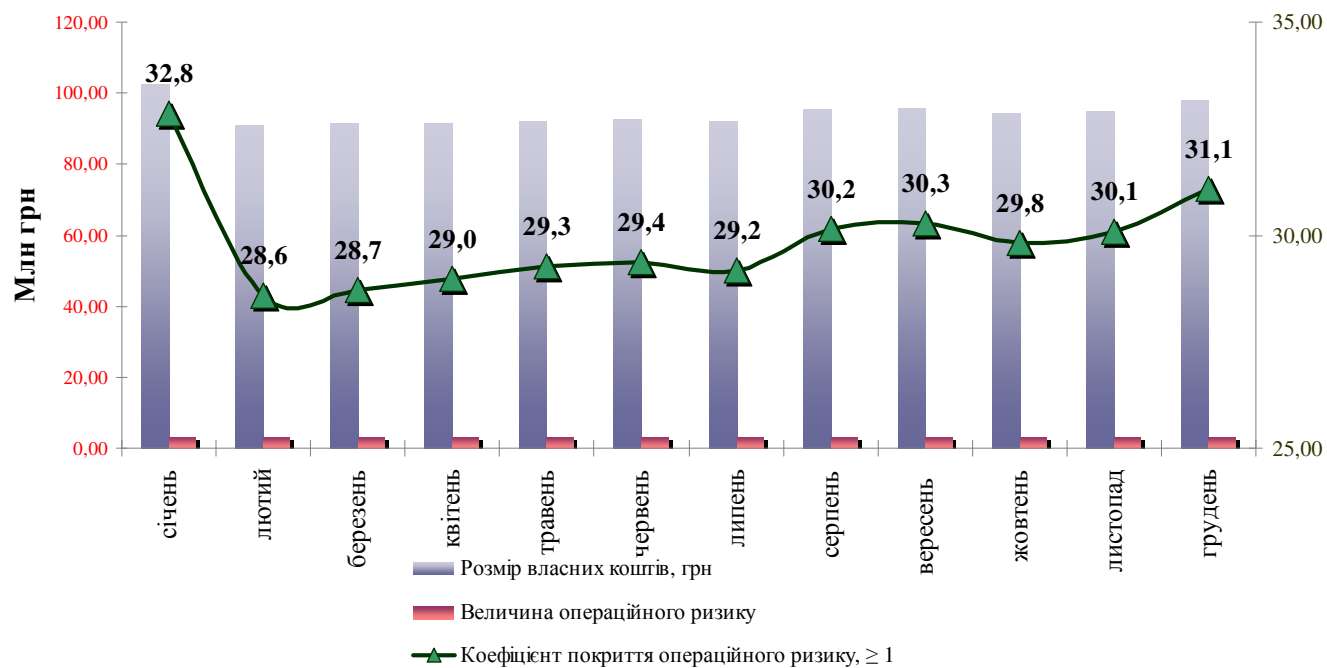

Рис. 7. Значення коефіцієнта покриття операційного ризику та складових його розрахунку за грудень 2016 року

АНАЛІЗ ДОТРИМАННЯ ПРУДЕНЦІЙНИХ ВИМОГ ОСОБОЮ, ЯКА ПРОВАДИТЬ КЛІРИНГОВУ ДІЯЛЬНІСТЬ

Особою, яка провадить клірингову діяльність, є Публічне акціонерне товариство «Розрахунковий центр з обслуговування договорів на фінансових ринках» (далі – ПАТ «Розрахунковий центр»).

Відповідно до підпункту 3 пункту 1 розділу VII Положення, для вимірювання та оцінки ризиків Розрахункового центру як особи, що провадить клірингову діяльність, використовується коефіцієнт покриття зобов'язань учасників клірингу.

Коефіцієнт покриття зобов'язань учасників клірингу є показником для оцінки здатності особи, що провадить клірингову діяльність, забезпечити виконання зобов'язань учасників клірингу за договорами щодо цінних паперів, тобто гарантувати проведення розрахунків за зобов'язаннями навіть за умов, якщо усі зобов'язання учасників клірингу, що є однією зі сторін розрахунків, щодо яких визначено від'ємне сумарне значення обов'язків щодо переказу грошових коштів за підсумками клірингу, у визначений термін не будуть виконані.

Зазначений показник є інструментом оцінки впливу ринкового, кредитного ризиків, ризику ліквідності, що виникають в учасників процесу клірингу, а також системного ризику як наслідку дії зазначених ризиків на рівень ризику, якому піддається особа, що провадить клірингову діяльність, яка опосередковано бере на себе зазначені ризики сторін договорів щодо цінних паперів.

Коефіцієнт покриття зобов'язань учасників клірингу розраховується як відношення суми зобов'язань у грошових коштах клієнтів особи, що провадить клірингову діяльність, за підсумками клірингу щодо договорів купівлі-продажу цінних паперів, термін виконання зобов'язань за якими настав, до суми вартості попередньо зарезервованих учасниками клірингу грошових коштів (забезпечення зобов'язань) та розміру гарантійного (або інших аналогічного призначення) фонду.

ПАТ «Розрахунковий центр» відповідає встановленим вимогам щодо нормативного значення коефіцієнта покриття зобов'язань учасників клірингу (значення показника має бути не більше 1).

Графік коливань значення коефіцієнту покриття зобов'язань протягом грудня 2016 року представлено на рис.8.

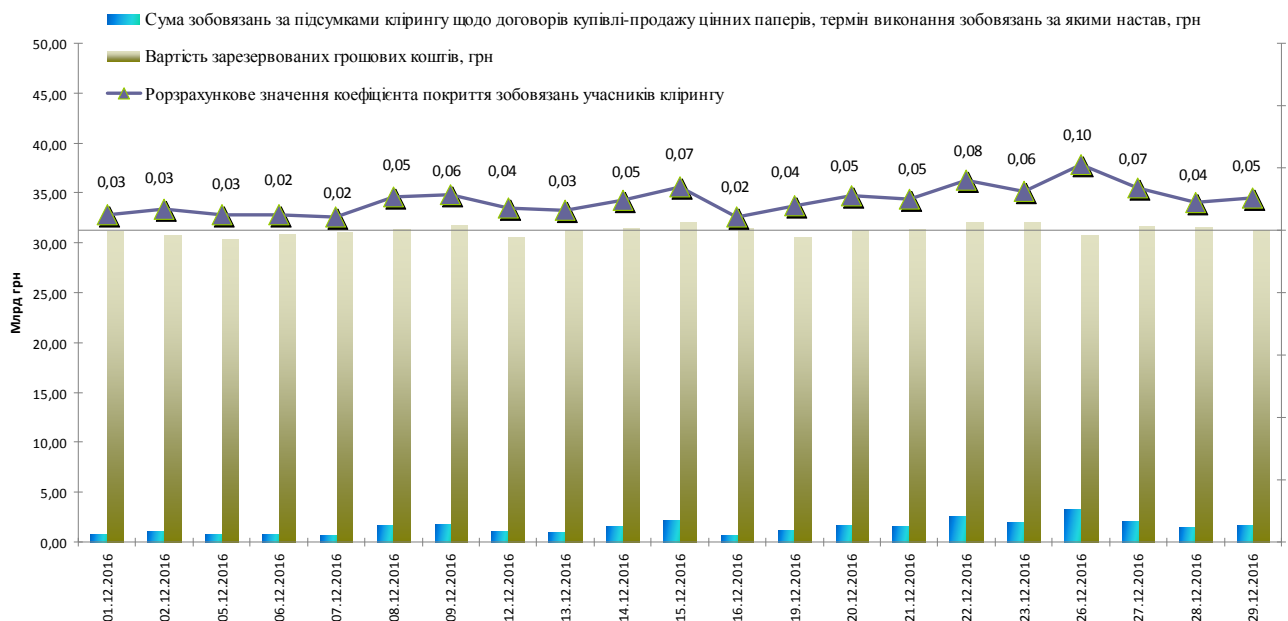

Рис. 8. Коефіцієнт покриття зобов'язань учасників клірингу